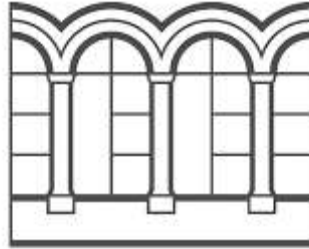

ФИЛОЗОФСКИ
ФАКУЛТЕТ

1838

КАТЕДРА ЗА АНДРАГОГИЈУ
Основне академске студије андрагогије
Извештај о самовредновању

Београд, октобар 2020.

Садржај

1. Увод: опис процеса самовредновања
2. Основни подаци о Катедри за андрагогију
3. Процена испуњености стандарда
 - Стандард 4. Квалитет студијског програма
 - Стандард 5. Квалитет наставног процеса
 - Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника
 - Стандард 8. Квалитет студената
 - Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
 - Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
 - Стандард 11. Квалитет простора и опреме
 - Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета
 - Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета

1. УВОД: ОПИС ПРОЦЕСА САМОВРЕДНОВАЊА

Поступак самовредновања који је предмет овог извештаја обављен је у свим областима обезбеђивања квалитета предвиђеним Законом о високом образовању, Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа Националног савета за високо образовање и интерним актима који регулишу обезбеђивање квалитета Филозофског факултета.

У поступку самовредновања учествовали су бројни органи и тела Факултета а поступак је координирала комисија Катедре за акредитацију и самовредновање. У поступку процене квалитета и самовредновања коришћене су одговарајуће методе и извори података: анализа докумената и емпиријских података, анкетирања студената, запослених и послодаваца, као и дискусије и ставови релевантних тела и комисија Одељења за педагогију и андрагогију и Филозофског факултета.

Актуелни извештај садржи: оцену испуњености сваког појединачног од десет стандарда квалитета који су утврђени Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма који је Национални савет за високо образовање донео на седници одржаној 25.02.2019. године на основу члана 12. став 1. тач. 13 Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон и 73/2018). Извештај, такође, садржи и SWOT анализу прописану Упутством Комисије за акредитацију и проверу квалитета. Извори података и прилози уз овај Извештај објављени су на факултетском сајту или се налазе у архиви Факултета.

Методологија прикупљања података у поступку самовредновања и анкете, као инструменти прикупљања одређених података, дефинисани су Правилником о обезбеђивању квалитета и самовредновању и Изменом и допуном Правилника о обезбеђивању квалитета и самовредновању Факултета. Поступак самовредновања спроведен је у три фазе. У првој фази утврђен је списак података које треба прикупити и извори тих података, као и временска динамика прикупљања података. У другој фази спроведено је анкетирање кључних интересних страна (за потребе састављања овог Извештаја спроведене је анкета дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења), као и анкетирање послодаваца (за потребе састављања овог Извештаја спроведено је и анкетирање послодаваца о задовољству стеченим

квалификацијама студената). Такође, прикупљени су и подаци о успеху студената на испитима и успеху студената у студирању на основу релевантне службене документације (евиденције) Факултета. У трећој фази прикупљени подаци су обрађени и анализирани и састављен је овај извештај.

2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАТЕДРИ ЗА АНДРАГОГИЈУ

Назив високошколске установе: Универзитет у Београду -Филозофски факултет

Адреса: Чика Љубина 18-20, Београд

[Интернет адреса](#)

[Основне академске студије](#)

[Наставници и сарадници](#)

Катедра за андрагогију основана је 1962, а Студијска група 1979. године. Студијска група за андрагогију настала је из истоименог смера на Одељењу за педагогију. На Групи за андрагогију постоје основне, мастер и докторске студије засноване на изучавању већег броја андрагошких дисциплина које се баве општим и специфичним проблемима учења и образовања одраслих.

Катедра за андрагогију организована је као саставни део Одељења за педагогију и андрагогију. На Катедри за андрагогију ангажовано је 14 наставника и 3 сарадника, а студира око 200 студената.

Основне академске студије андрагогије на Филозофском факултету у Београду су јединствене у нашој земљи. Концепција студија андрагогије заснива се на вишедеценијској традицији у изучавању андрагогије, како у свету, тако и на Филозофском факултету у Београду.

На челу Катедре је шеф Катедре, чији мандат траје три године. Шеф Катедре сазива редовне седнице, а по потреби и ванредне, и прати и координише рад свих катедарских тела и комисија, уз непосредну координацију са Управником Одељења за педагогију и андрагогију.

У својству ненаставног особља рад Катедре и функционисање студијске групе подржава Секретар Катедре и два библиотекара.

За остваривање образовне и научне делатности студијска група располаже одговарајућим простором и опремом, у оквиру материјалних могућности Факултета. Поред радних просторија и кабинета, у оквиру Одељења за педагогију и андрагогију постоји и библиотека са читаоницом, која прима највише 25 студената истовремено. Саставни део Одељења за педагогију и

андрагогију је и Институт за педагогију и андрагогију, основан 1983. године, са циљем остваривања и унапређивања научноистраживачке делатности у области педагогије и андрагогије. Делатност Института усмерена је и ка формирању научног подмлатка и усавршавању научних кадрова а у том оквиру окупља и подстиче усавршавање младих истраживача – студената докторских студија андрагогије.

3. ПРОЦЕНА ОСТВАРЕНОСТИ СТАНДАРДА

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

Студијски програм основних академских студија андрагогије је један од 10 студијских програма основних академских студија на Филозофском факултету Универзитета у Београду, у трајању од 4 године (240 ЕСПБ). На Катедри за андрагогију реализују се основне, мастер и докторске студије андрагогије. Листа свих студијских програма који су акредитовани на Филозофском факултету Универзитета у Београду са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у претходне 3 школске године дата је у Табели 4.1.

На програм основних академских студија андрагогије може се уписати укупно 30 студената сваке године. Услов за упис је завршено средње образовање у четворогодишњем трајању и положен пријемни испит или положена општа матура и место на ранг листи у оквиру одобрене уписне квоте.

Дужина трајања првог нивоа студија андрагогије је 4 године и ове студије носе 240 ЕСПБ бодова. Завршетком овог нивоа студија студент стиче назив „дипломирани андрагог”.

Током студија студент је обавезан да положи 34 обавезна предмета, укључујући и страни језик (који се бира са листе страних језика обавезна предмета) чија је укупна кредитна вредност 200 ЕСПБ, неколико изборних предмета чија је укупна кредитна вредност 35 ЕСПБ и у VIII семестру обави стручну праксу чија је кредитна вредност 5 ЕСПБ и тако оствари 240 ЕСПБ (30 по семестру, односно 60 годишње). Сви предмети су једносеместрални.

Сви предмети у првој години студирања имају статус обавезних предмета. У II, III и IV години понуђена су 54 изборна предмета са студијских група за андрагогију, психологију, социологију, филозофију, историју, историју уметности (II-18, III-18 и IV-18). На изборним предметима студент треба да оствари укупно 35 ЕСПБ, односно 8 ЕСПБ у II, 12 у III и 15 у IV години. Број испита које ће полагати зависи од кредитне вредности предмета које бира. Укупно учешће изборних предмета, укључујући и стране језике, где бира један од 6 понуђених страних језика, је 20,41%.

У VIII семестру студент обавља праксу у институцијама и организацијама за образовање одраслих, пише извештај са праксе, презентује га и брани.

У конципирању програма поштован је стандард о процентуалном учешћу појединих типова предмета израчунат на нивоу реалног студентског оптерећења од 240 ЕСПБ (академско-општеобразовни - 16,66% - [40], теоријско-методолошки - 20,41% - [49], научно-стручни - 36,67% -

[88] и стручно-апликативни - 26,65% - [63]).

Начин извођења студија и потребно време за извођење студија: Настава је организована у оквиру 40-часовне радне недеље. Недељно оптерећење студената у облицима активне наставе је регулисано распоредом часова (а креће се у распону од 24 до 32 часова недељно). Укупно ангажовање студента састоји се од активне наставе (предавања, вежбе, семинари, стручне посете и други облици активне наставе), самосталног рада, колоквијума и испита.

Бодовна вредност предмета исказана је у складу са Европским системом преноса бодова (ЕСПБ). Зависно од броја часова предавања и вежби, обима литературе и других наставних активности које су студенти у обавези да испуне, број ЕСПБ појединачних предмета на овом студијском програму варира од 2 до 8. Студијски програм основних студија андрагогије не укључује обавезу завршног рада.

Механизми праћења квалитета студијског програма андрагогије заснивају се на јасно утврђеној процедури на Филозофском факултету која је усклађена са процедурама и правилима важећим за Универзитет у Београду, попут Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколске установе и студијских програма који је донео Национални савет за високо образовање на седници одржаној 25.02.2019 на основу члана 12. Став 1. Тач. 13 Закона о високом образовању (Службени гласник РС, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон и 73/2018).

Праћење и проверавање циљева обезбеђује се помоћу радног оптерећења студената, осавремењавањем садржаја, као и прикупљањем информација од дипломираних студената и од послодаваца - привредних и других организација из окружења, о квалитету програма (видети [Прилог 4.1.](#) и [Прилог 4.2.](#)).

Основне академске студије андрагогије усмерене су на стицање знања и развијање способности, вештина и вредности неопходних за професионални рад у подручју образовања и учења одраслих, као и за даље образовање и стручно усавршавање.

Специфични циљеви основних академских студија андрагогије односе се на развој капацитета и способности за:

- усвајање и разумевање андрагошких идеја, теорија, концепција, принципа и појмова;
- разумевање одрасле особе као продукта историјског и социјално-културног контекста и развојних могућности и баријера у одралом добу;
- разумевање феномена обрзовања и учења одраслих, услова и начина на који се они остварују;
- разумевање процеса образовања и учења одралих у различитим контекстима, облицима и доменима;
- разумевање традиционалних и савремених теоријских оријентација и савремене праксе образовања и учења одраслих;

- професионалан приступ у промишљању, креирању и остваривању делатности образовања и учења одраслих;
- примену и унапређење андрагошких знања и достигнућа у области образовања одраслих у целини и посебно у домену промоције и развоја концепта доживотног образовања, креирања социјалног и образовног контекста за његову реализацију; истраживању и развијању система формалног и неформалног образовања и информалног учења одраслих;
- примену посебних концепата, организације, метода и поступака образовања одраслих;
- вођења и организовања процеса образовања одраслих, обухватајући све аспекте и домене живота одрасле особе и потребе социјалног окружења;
- креирање мера индивидуалне подршке за успешно образовање и учење одраслих;
- креирање подршке развоју система образовања који је организационо и програмски доступан и примерен потребама одраслих, њиховим социјалним и професионалним улогама и функцијама;
- успостављање система у којем образовне потребе за напредовањем и развојем може да задовољи свака одрасла особа у различитим животним доменима (породица, рад, слободно време), различитим развојним фазама и животним добрима, на различит начин (формално, неформално образовање и информално учење), и у различитим подручјима (опште, грађанско, културно, стручно, здравствено, културно-естетско, еколошко и сл);
- истраживачки рад у различитим областима праксе образовања и учења одраслих и коришћењу истраживачких резултата у разумевању и унапређењу праксе;
- даље образовање на мастер и докторским студијама андрагогије као и студијама других друштвених и хуманистичких наука.

Студијски програм сва три нивоа академских студија андрагогије на Филозофском факултету у Београду је усклађен са савременим светским токовима у одговарајућем образовно-научном пољу (образовање одраслих, андрагогија) и упоредив је са бројним сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора.

Студијски програм основних академских студија андрагогије на Филозофском факултету у Београду потпуно је упоредив са релевантним програмима истог нивоа студија андрагогије (образовања одраслих) из 2012. године са следећим универзитетима: Faculty of Arts (Filozofická fakulta) UNIVERZITAKARLOVA V PRAZE, Чешка Република, /201-300 место на Шангајској листи универзитета 2012/; Студијски програм: Andragogika a personální řízení, (Andragogija i menadžment ljudskih resursa); Filozofska fakulteta UNIVERZE V LJUBLJANI, Oddelek za pedagogiko in andragogiko, Словенија, /401-500 место на Шангајској листи универзитета 2012/; Студијски програм: Pedagogika in Andragogika; Dvopredmetni Pedagogika in Andragogika; UNIVERSITY OF HELSINKI, Faculty of

Behavioural Sciences, Institute of Behavioural Sciences, Финска, /73. место на Шангајској листи универзитета 2012/; Студијски програм: Education, general and adult education, (Образовање, опште и образовање одраслих); UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ, Department of Education, Финска, /401-500 место на Шангајској листи универзитета 2012/; Студијски програм: Education and Adult education, (Образовање и образовање одраслих); и THE UNIVERSITY OF GEORGIA, College of Education, Сједињене Америчке Државе, /101-150 место на Шангајској листи универзитета 2012/; Студијски програм: Adult education, варијанте: Recreation and Leisure Studies / Workforce Education.

Исходи студијског програма андрагогија дефинисани су на нивоу целог програма а са њима усклађени и исходи сваког појединачног силабуса, које дефинишу предметни наставници. Анализа Табеле мапирања предмета приказана у наставку, пружа преглед дефинисаних исхода студијског програма андрагогија и обавезних предмета којима се обезбеђује њихово достизање:

Исходи студијског програма андрагогија	Обавезни предмети на основним академским студијама андрагогије (2014)
<p>По завршетку основних академских студија, дипломирани андрагог је у стању да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. разуме теоријску заснованост андрагогије и њен методолошко-епистемолошки статус; 2. познаје различите концепције андрагогије и европску праксу образовања одраслих; 3. познаје различите теорије и концепције релевантне за разумевање развоја одраслих и њихово функционисање у различитим доменама (породица, рад, учење, социјално окружење, слободно време) и специфичним контекстима; 4. познаје основне методе, технике и процедуре прикупљања, систематизације и анализе података у образовању и учењу одраслих; 5. анализира потребе за знањима и вештинама различитих категорија одраслих и потребе за обукама компанија и тржишта рада; 6. развија програме и планове образовања и обуке одраслих у различитим контекстима и подручјима; 7. управља организацијом образовања и процесом наставе и учења одраслих; 9. евалуира, програме, процесе, организацију и постигнућа у образовању и обуци одраслих; 10. истражује праксу образовања и учења 	Општа андрагогија
	Општа психологија
	Основи педагогије
	Статистика у истраживању образовања
	Увод у филозофију
	Историја образовања одраслих
	Логика са општом методологијом
	Основи психологије личности
	Страни језик 1
	Андрагошка дидактика
	Компаративна андрагогија
	Образовање одраслих и економски развој
	Основе психологије учења
	Основи социјалне психологије
	Психологија целоживотног развоја
	Стратегије учења и методе образовања одраслих
	Филозофија образовања одраслих
	Страни језик 2
	Андрагогија рада
	Политика и системи образовања одраслих
	Учење одраслих
	Методологија андрагошких истраживања
	Менаџмент у образовању одраслих
	Образовање старих
	Планирање образовања одраслих

<p>одраслих и презентује истраживачке налазе на одговарајући начин;</p> <p>11. разуме факторе који обликују глобалну, националне и регионалне политике образовања одраслих и ефикасно партиципира у креирању политике образовања на националном и локалном нивоу;</p> <p>12. врши информисање, саветовање и вођење одраслих за потребе њиховог целоживотног професионалног развоја и учествује у регрутовању и селекцији људских ресурса;</p> <p>13. креира процедуре и критеријуме за проверу и унапређење квалитета у образовању и обуци одраслих;</p> <p>14. креира организациона и системска решења у пружању, образовне подршке и помоћи појединцима у различитим животним фазама и ситуацијама (стари, незапослени, маргинални и ризичне групе, осуђена лица, жене, лидери, запослени);</p> <p>15. организује и евалуира облике образовања и учења на даљину;</p> <p>16. пружа саветодавну подршку у унапређењу рада и професионалном развоју наставника, инструктора и организатора образовања одраслих;</p> <p>17. познаје методе, технике и моделе успешне комуникације и тимског рада и примењује их у професионалном раду;</p> <p>18. има одговоран однос према развоју властите професије и у практичном деловању придржава се етичких и професионалних норми.</p>	Социјална андрагогија
	Андрагогија комуникација и медија
	Породична андрагогија
	Развој људских ресурса
	Андрагогија слободног времена
	Стручна пракса
	Стручно образовање одраслих
	Функционална писменост и кључне компетенције
<p>За примену Стандарда 4 Квалитет студијских програма одговоран је Декан, Продекан за наставу, Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање, управници одељења, шефови катедри, наставници, сарадници и студенти Филозофског факултета. Студијски програми у оквиру којих се изводи настава на Факултету у потпуности су усклађени са усвојеном мисијом и циљевима Факултета.</p> <p>Посебан допринос унапређењу квалитета студијских програма и квалитета наставе представља платформа за e-learning (Moodle) која омогућава интерактивну комуникацију са студентима на значајном броју предмета на свим студијским програмима. Више наставника на Катедри за андрагогију користи ову платформу у реализацији програма а посебно је интензивирано коришћење ове и других платформи за онлајн наставу (Zoom, Google Classroom, Google Meet) у условима пандемије изазване САРС 2 корона вирусом.</p>	

Одељење за педагогију и андрагогију и у оквиру њега Катедра за андрагогију, као и друга одељења Филозофског факултета Универзитета у Београду имају јасно утврђену процедуру одобравања и усвајања нових студијских програма (Упутство о поступку за покретање новог студијског програма број СИ/ВК 05/2-7 бр. 1094/1 од 29.09.2010. године).

Организација и начин извођења наставе на основним академским односно облици наставе, обезбеђивање услова за квалитетно извођење наставе, информисање студената о начину организовања и времену одржавања свих облика наставе, упис на студије, правила студирања, провера знања и оцењивање, напредовање студената, и друга питања у вези са наставом на Факултету ближе су дефинисани Статутом Филозофског факултета и одговарајућим правилницима, тј. правилима студија: Правила основних академских студија за студенте уписане од школске 2006/2007. године Правна акта – Правила студија – документ 5.5.1. (http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta).

У складу са перманентим праћењем савремених токова у области андрагогије у свету, наставници предлажу и у складу са утврђеном процедуром примењују, мање измене студијског програма, у циљу актуелности и унапређења његовог квалитета, имајући у виду потребе тржишта рада, развојне циљеве и потребе будућих андрагога.

У [Табели 4.2.](#) приказан је проценат дипломираних студената, у односу на број уписаних, у академској 2016/17, 2017/18 и 2018/19 години, у оквиру акредитованих студијских програма. Када је реч о основним студијама андрагогије, овај проценат је висок и креће се од 0,97% у 2018/19 до 1,09% у 2016/2017.

У циљу документовања пролазности односно успешности окончања студија у предвиђеном року, у [Табели 4.3.](#) је приказано просечно трајање студија у школској 2016/17, 2017/18. и 2018/19. години. Мада дужина студирања има неуједначен тренд (5.85, 7.8 па 5.14 година), она укупно показује тренд смањивања броја година од уписа до завршетка основних академских студија андрагогије.

Садржина студијског програма андрагогије на сва три нивоа студија је усаглашена са одговарајућим одредбама Закона о високом образовању, Статута Универзитета у Београду и Статута Факултета. Структура и основни елементи студијског програма за основне студије усклађени су са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма. Такође су поштовани стандарди уграђени у документа донета на нивоу Факултета, попут Правилника о основним академским студијама (

http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta) којим се ближе одређује организација и реализација основних академских студија. Овим документом се одређују *упис на основне академске студије, правила основних студија, мировање, права и обавеза студената, испуњавање предиспитних обавеза, полагање испита и оцењивање, убрзано студирање, завршетак студија, мобилност студената, губитак статуса студента*. Споменуте стандарде и њима својствене правилнике прати Стратегија обезбеђења квалитета која за прву област праћења, обезбеђења и унапређења квалитета на Филозофском факултету управо наводи област студијских програма, и то у погледу усаглашености студијских програма са стандардима Националног савета за високо образовање, регионалним и европским програмима, савременим научним достигнућима у области студија; у погледу усаглашености исхода образовања и учења са компетенцијама сходно Закону о националном оквиру квалификација РС; у погледу радног оптерећења студената.

Процена студијског програма основних студија андрагогије Филозофског факултета у Београду, тј. његове структуре и предмета показује да су испуњени сви поменути стандарди, односно да сачињени програм:

- укључује све законом и правилима дефинисане елементе;
- научно је утемељењем и компатибилан са сродним страним програмима у области андрагогије и образовања одраслих;
- има јасно и експлицитно дефинисану улогу и сврху у образовном систему – образовање стручњака за образовање одраслих у формалном и неформалном сектору као међусобно компатибилним и са потребама различитих циљних група и тржишта рада усклађеним образовним подручјима
- обезбеђује солидан ниво самосталности у практичном деловању испитивања и анализе образовних потреба, планирању, програмирању, организацији, реализацији, управљању и евалуацији процеса образовања и учења одраслих, као и саветовању и вођењу у различитим животним доменима одраслих
- оспособљава за учествовање у свим фазама истраживања (самостално и/или у тиму) ради унапређивања праксе образовања и учења одраслих
- чини основу за самостално или тимско ангажовање у широком спектру институција формалног и неформалног образовања, јединицама за развој, образовање и људске ресурсе у компанијама, локалној самоуправи, медијским кућама, професионалним асоцијацијама, НВО и другим организацијама и установама чији су домен интереса и одговорности образовање и учење одраслих

- чини добру базичну основу за даљи наставак образовања у оквиру мастер студија андрагогије.

SWOT анализа студијског програма Андрагогија – основне студије

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> * Јединственост студијског програма и ван граница земље+++ * Умреженост, предавачко и научно искуство и активитет наставника +++ * Усаглашеност циљева и садржаја студијског програма и исхода учења +++ * Континуирано осавремењавање програма +++ * Доступност информација о циљевима и садржају предмета ++ * Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења ++ * Уравнотеженост расподеле обавезних и изборних предмета у односу на оптерећење и искуство студената ++ * Интердисциплинарност садржаја основних студија ++ * Примена и унапређење интерактивних метода рада са студентима +++ * Разноврсност облика рада и ангажовање професионалаца из праксе, укључујући и бивше студенте, као гостујућих предавача ++ * Интензивна међународна сарадња кроз професионалне и академске мреже и Еразмус програме којом се подстиче и мобилност наставника и студената +++ 	<ul style="list-style-type: none"> * Тренутно недовољна заступљеност стручне праксе +++ * Неравномерно заступљена стручна пракса у предметима у оквиру програма ++ * Недостатак континуитета у повезивању са дипломираним студентима и запосленим стручњацима ++ * Нередовна међусобна размена искустава наставника у имплементацији предмета ++ * Недовољно тимског рада наставника на емпиријским истраживачким пројектима ++ * Изостанак континуитета у евалуацији постигнутих исхода студијског програма ++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> * Даља координација и подршка Управе факултета у унапређењу квалитета студија у целини ++ * Подршка Управе факултета у иницирању и спровођењу као и јавној презентацији истраживачких пројеката који би повратно допринели и квалитету студијских програма +++ * Интензивирање сарадње са привредним и другим организацијама на обезбеђивању 	<ul style="list-style-type: none"> * Недостатак финансијске и укупне подршке могућности за кадровско јачање Катедре +++ * Изостанак спремности или расположивости за тимски рад наставника на истраживачким пројектима ++ * Недовољн мотивисаност студената за мобилност и размену услед промена система финансирања у оквиру Еразмус програма ++

<p>контакта са праксом и обезбеђења квалитетне праксе за сруденте +++</p> <p>* Неговање комуникације са алумни заједницом +++</p> <p>* Подстицаји струковном умрежавању и активитету наставника и сарадника на Катедри за андрагогију ++</p> <p>* Ширење и интензивирање сарадње са иностраним институцијама и организацијама зарад континуиране међународне научне размене и унапређења мобилности наставника и студената ++</p> <p>* Постављање ставова свршених студената и послодаваца у фокус будућих промена студијског програма</p>	<p>* Недовољна мотивисаност послодаваца за континуирану сарадњу и обезбеђивање повратне информације о квалитету код њих запослених андрагога као и могућност праксе +++</p> <p>* Недовољни ангажман на континуираној комуникацији са алумни заједницом ++</p> <p>* Недовољна мотивисаност бивших студената за активну сарадњу на реализацији односно унапређењу студијског програма +++</p> <p>* Недовољна мотивисаност редовних и дипломираних студената да искажу своја мишљења о квалитету студијског програма</p>
--	---

Предлог мера и активности за унапређење квалитета студијских програма

И поред објективних показатеља квалитета студијског програма андрагогија, на основу извршене анализе, увида у потребна побољшања као и процене дипломираних студената и послодаваца ([Прилог 4.1](#) и [Прилог 4.2](#)), могу се издвојити следеће активности којима би квалитет програма могао бити напређен:

- Унапређење механизма праћења и провере остварености исхода студијског програма
- Већа међусобна сарадња наставника на усаглашавању садржаја и предиспитних обавеза за суденте
- Ширење и јачање мреже сарадника и институција у циљу интегрисања практичних активности и квалитетније праксе студената
- Усавршавање наставника у примени нових технологија у настави
- Развој заједничких курикулума са сродним програмима/факултетима;
- Отварање могућности за пријем нових наставника и сарадника;
- Неговање редовне комуникације са струковним удружењем и алумни заједницом
- Тимски рад на истраживачким пројектима и јавној презентацији резултата
- Укључивање студената у истраживања и практичне активности у заједници.

Табеле и прилози за Стандард 4:

[Табела 4.1.](#) Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској

установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 академске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 академске године у оквиру акредитованих студијских програма.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 академске године.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Систем квалитета и управљање овим системом на Филозофском факултету Универзитета у Београду регулисано је следећим правним актима:

- 1) *Статутом*, у оквиру којег се, поред бројних других делова и чланова, као посебна област која се овим документом уређује наводи „Самовредновање и оцењивање квалитета студијских програма, наставе и услова рада“;
- 2) *Правилником о обезбеђивању квалитета и самовредновању*, у којем се, између осталих, као посебна област, у оквиру које се систематски прати испуњеност стандарда, издваја наставни процес;
- 3) *Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање*, у којем су под Стандард 3 подведени „Стандарди за обезбеђивање квалитета наставног процеса“; и
- 4) *Правилником о студентском вредновању наставе и педагошког рада наставника*.
http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta

Међу комисијама које образује Наставно-научно веће Филозофског факултета је и Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање. У тој Комисији Одељење за педагогију и андрагогију има два члана.

Како је то прописано *Статутом* Факултета (Члан 32), тако се и на Студијској групи за андрагогију, када је реч о основним академским студијама, Планом извођења наставе, између осталог утврђују: наставници и сарадници који ће да реализују наставу; место одржавања наставе; временски распоред; организациони облици; распоред полагања испита и остали елементи неопходни за уредно извођење наставе.

Иако се студијски програм основних академских студија андрагогије реализује на начин како је и акредитован (2014. године), на седницама Катедре за андрагогију се континуирано, у просеку једанпут месечно разматрају и чиниоци важни за реализацију наставног процеса. Ова разматрања се нарочито интензивирају пред почетак новог семестра. Након тога се о неким од важних питања везаних за наставни процес расправља и на седницама Одељења за педагогију и андрагогију, одакле се одређени резултати расправе, као и постигнути договори прослеђују на седнице Наставно-научног већа Филозофског факултета. У складу са обавезом и праксом на читавом Факултету, План извођења наставе се објављује пре почетка наставе у конкретном семестру и доступан је јавности (http://www.f.bg.ac.rs/studenti/plan_nastave). На исти начин је студентима и јавности доступан и распоред термина у којима наставници и сарадници Студијске групе за андрагогију одржавају консултације са студентима.

Приликом финалне припреме распореда наставе на основним академским студијама андрагогије наставници и сарадници договарају извесне мање измене, међусобно, а и са колегама са других одељења Факултета који предају на овом нивоу студија андрагогије, како би се реализација наставе у што већој мери прилагодила студентима. На тај начин се избегавају могућа делимична преклапања планираних термина, води се рачуна да студенти између предавања немају велике паузе, уклапају се реализација стручне праксе и реализација предавања и вежби, ослобађа се по потреби простор за предавања страних

гостујућих предавача, међусобно се тематски усклађују активности у оквиру различитих предмета (на пример: посете релевантним институцијама; заједничка обрада већих тематско-проблемских целина; довођење практичара на Факултет и др) и слично. Ово је такође начин за међусобно договарање колега и студената за усклађивање обавеза проистеклих из међународне мобилности студената са обавезама реализације наставе на Студијској групи за андрагогију, што је посебно актуелно код студената треће и четврте године основних академских студија.

Приликом реализације наставе наставници и сарадници са Катедре користе савремене облике, методе и технике рада, које, поред унапређивања процеса поучавања и учења, за функцију имају и обезбеђивање интерактивности у оквиру ових процеса.

Активитет студената током наставног процеса обезбеђује се на основу више елемената студијског програма, и то: исхода студија; међусобним односом (пропорцијом) предавања и вежби по предметима; облицима и методама рада; садржајима; одабиром литературе; предиспитним обавезама и др.

Настава која се реализује на основним академским студијама андрагогије је на основу постављених **исхода студија**, односно компетенција које треба до краја студија да развије студент, пројектована тако да обезбеди досезање дефинисаних исхода, и то: у терминима знања 4 исхода, у терминима сложених вештина (посебних компетенција) 12 исхода и у терминима ставова 1 исход. Стављање знања у функцију рада и развој вештина и стручних компетенција могуће је једино обезбеђивањем процеса вежбања и практиковања, ка чему је оријентисан наставни рад.

Имајући у виду да су вежбе, као организациони облик, намењене отварању ширег простора за различите активности студената, ваља размотрити **међусобан однос предавања и вежби** у оквиру студијског програма основних академских студија андрагогије. Од укупног броја обавезних (32) и понуђених изборних предмета (53), код 4 обавезна и 16 изборних је већи број часова вежби у односу на часове предавања, а код 21 обавезног предмета и исто толико изборних (21) је подједнак број часова предавања и вежби.

Интерактивност је надаље подржана и облицима и методама рада који се примењују у реализацији наставе. Анализа силабуса предмета које држе наставници и сарадници са Катедре за андрагогију, на нивоу основних академских студија андрагогије, показује да су од облика и метода рада, поред предавања, заступљени: семинарска вежбања; индивидуалне и групне консултације; радионице; рад у малим групама; посете релевантним институцијама; гостовање практичара; гостовање домаћих и страних експерата; демонстрације, презентације; истраживачки рад; рефлексивне дискусије; дебате; теренски рад; симулације, студијске посете; методичке радионице; пројектни рад; менторисање он-лајн рада; индивидуални рад студената; сусрети с праксом; „рад на случају“; пракса у релевантним институцијама у оквиру којих се реализује образовни рад са одређеним циљним групама одраслих; супервизија праксе студената; играње улога; израда дневника учења; рад у рачунарској учионици; студије случаја; и други. Побројани облици и методе, као и они који нису наведени имају вишеструку функције, међу којима

су: подстицање активности студената, развој вештина и компетенција и повезивање са праксом. Свакако да примена овако широког спектра, и за наставнике и за студенте у погледу степена активитета захтевних, облика и метода подразумева и брижљив одабир наставних садржаја који ће се на овај начин обрађивати.

Низ година уназад на свим нивоима студија на Студијској групи за андрагогију, па и на нивоу основних академских студија, негује се пракса давања студентима шире литературе за обраду садржаја, а не уџбеника у којима би се обрађивао садржај предмета. На овај начин студент се упућује на упознавање са и коришћење већег броја извора, затим обраде једне теме из више извора и њихово повезивање, као и приступање различитим базама података и трагање за широм литературом.

Иако је краћи боравак студената у релевантним институцијама и њихово укључивање у практичан рад планирано силабусима више предмета на основном нивоу студија, програмом студија предвиђена је обавезна стручна пракса на четвртој години, у трајању од три недеље (осми семестар, ЕСПБ 5). „Током боравка у институцији/организацији за образовање одраслих студенти прате, посматрају, прикупљају и анализирају податке о свим сегментима рада андрагога. Активно учествују у реализацији активности из домена андрагошких улога и детектују евентуалне проблеме које би ваљало истраживачки решавати. Током стручне праксе студенти воде Дневник праксе, који поред следа радних процедура, садржи и критичке осврте студената.“ (http://www.f.bg.ac.rs/andragogija/program_studija.php?IDK=4790). Дневник праксе, односно извештај са праксе се усмено брани и оцењује се.

Са више институција које се баве образовањем одраслих, сарадници Катедре за андрагогију остварују вишегодишњу сарадњу и на основу те сарадње, за потребе Катедре, а у циљу оспособљавања студената за практичан рад, Филозофски факултет је склопио споразуме о сарадњи. Као пример, у прилозима је дат *Меморандум о сарадњи и разумевању између Акционарског друштва за културу, образовање, издаваштво и маркетинг „Буро Салај“ АД и Филозофског факултета Универзитета у Београду (Прилог 5.4.)*. Овај меморандум и слични споразуми, као и директни контакти наставника и сарадника са Катедре са послодавцима отварају широк простор студентима за дужа волонтирања и изван факултетских обавеза. На тај начин студенти често током старијих година основних академских студија, у различитим периодима волонтирају и код више послодаваца.

Предиспитним обавезама се такође подстиче развој различитих и академских и стручних вештина.

Студенти и основних академских студија андрагогије, као и они који су на мастер и докторским студијама андрагогије, често се укључују у велики број активности које остварује Институт за педагогију и андрагогију, као део Одељења за педагогију и андрагогију. Најчешће су то активности везане за организацију и реализацију различитих скупова, од семинара до великих међународних конференција, као и обављање различитих послова везаних за реализацију пројектних активности у Институту. Већи број студената

основних академских студија андрагогије ангажован је у раду Центра за развој каријере студената Филозофског факултета, као и у раду Клуба студената андрагогије.

У циљу комплетирања слике о квалитету наставног процеса на основним академским студијама андрагогије могу да се наведу изводи из мотивационих писама бивших студената, која су део конкурсне документације за упис на мастер студије андрагогије.

„Начин рада који се негује на Катедри за андрагогију помогао ми је да развијем способности које ће ми бити корисне како у наставку професионалног усавршавања и каријере, тако и у осталим животним областима. Способност да радим и сарађујем са свим типовима људи, да будем члан неког тима али и да управљам њим и сносим одговорност за рад, презентационе вештине и вештине писане и усмене комуникације, рад у различитим условима и временским роковима, самостално проналажење ресурса за рад, подстицање и изражавање креативности, мотивисање себе и других на рад, слушање и уважавање других и њихових потреба – неке су од вештина које сам развила током основних студија.“

„Моје досадашње искуство са основних студија је показало да су знања усвојена на Факултету итекако примењива и корисна у стварном животу...“.

„Током једномесечне праксе... била сам ангажована у великом броју активности...“.

„Факултет је био право откриће за мене, начин на који се проматрају проблеми, дубина до које се ти проблеми разматрају...“.

Сви предмети који улазе у састав студијског програма основних академских студија андрагогије пружају свој допринос досезању постављених исхода на овом нивоу студија. У оквиру појединачних силабуса могуће је да се прати усаглашеност између елемената који чине његову унутрашњу структуру. Као пример је издвојен силабус предмета *Стручно образовање одраслих*.

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм : Основне академске студије андрагогије
Назив предмета: Стручно образовање одраслих
Наставник: др Александра Пејатовић, доцент
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 8
Услов: Положен испит из предмета Андрагогија рада
Циљ предмета Стицање знања и вештина неопходних за припрему и реализацију програма стручног образовања и обука одраслих, уз обављање основних послова из свих фаза образовног циклуса.
Исход предмета По завршетку програма студенти ће: <ul style="list-style-type: none"> • знати фазе образовног циклуса и проблеме и послове у оквиру њих у области стручног образовања и обука одраслих; • умети да обаве основне послове везане за реализацију образовног циклуса у области стручног образовања и обука; • умети да, с обзиром на врсте и стратегије стручног образовања и индивидуалне и ситуационе факторе, одаберу најадекватније организационе облике, методе и технике рада у области стручног образовања.
Садржај предмета

<i>Теоријска настава:</i> Образовни циклус – појам и фазе реализације; Методе анализе рада; Планирање образовне активности у стручном образовању и обукама; Програмирање у стручном образовању и обукама одраслих; Формирање вештина (тренинг); Формирање компетенција; Евалуација - праћење и процењивање полазника у стручном образовању и обукама одраслих.			
<i>Практична настава:</i> Анализа рада; Израда програма усавршавања (наставника); Коришћење техника у оквиру активне наставе, својствених стручном образовању (симулација, проблемске ситуације итд).			
Литература Пастуовић, Н, (1978), Образовни циклус, Андрагошки центар, Загреб; Енгелсховен, П, Деспотовић, М, Максимовић, И, Пејатовић, А, (2005), Методологија развоја наставног програма у средњем стручном образовању и образовању одраслих, Реформа средњег стручног образовања у Републици Србији, Европска агенција за реконстркцију, Београд; Радоњић, С, (1973), Стицање, учење вештина, у: «Основи војне психологије, Београд; Матијевић, М, (1990), Стратегије активног учења у образовању и оспособљавању одраслих, у: «Андрагошка наука и пракса у сусрет трећем миленијуму, Пети конгрес андрагога Југославије, Андрагошки центар, Загреб, с. 155-162; Рајшман, Ј, (2000), Како подучавати «компетенцију», у: Гартеншлегер, У, Хинзен Х, (ур), «Перспективе и трендови образовања одраслих у Европи», Хрватска заједница пучких отворених училишта, Загреб, с. 125-132;			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 4	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Предавања, презентације, рад у малим групама, радионице, посете, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	40	усмени испт	
колоквијум-и		
семинар-и			
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 1 страница А4 формата			

И циљем и исходима предмета планирано је да студенти стекну одређења знања, као и одређене вештине релевантних за реализацију образовног циклуса као система методских поступака везаних за пројектовање, припрему, реализацију и евалуацију образовних активности и обука намењених одраслим полазницима. Садржај, одабрана литература и комбинација метода извођења наставе су усаглашени са постављеним циљевима и пројектованим исходима. Такође је и начин оцењивања усклађен са претходно наведеним елементима силабуса. Оцена се формира на основу праћења и евидентирања активности студената током реализације наставног процеса, затим оствареног постигнућа у оквиру више практичних вежби – предиспитних обавеза, а на основу процене процеса презентовања рада и квалитета продуката. Друга половина бодова везана је за писмени испит, који се даје у форми теста знања са питањима различитог типа, укључујући и

проблемске задатке. Као што може да се примети оцена настаје на основу постигнућа из три квалитативно различита сегмента рада.

Пре почетка сваког семестра, како на свим одељењима Факултета, тако и на Студијској групи за андрагогију, доноси се и постаје доступан студентима План извођења наставе, који обухвата:

- основне податке о сваком предмету, као што су: назив, година, број ЕСПБ бодова;
- услове за похађање предмета (претходно положени испити);
- распоред извођења часова (предавања и вежбе);
- податке о наставницима и сарадницима на предмету.

Поред Плана извођења наставе, такође пре почетка семестра, доносе се и доступни су на увид студентима програми свих предмета (силабуса) који чине студијски програм основних академских студија андрагогије. Између осталог, програми укључују:

- циљеве предмета;
- садржај и структуру предмета;
- план рада по недељама или тематским областима;
- начин оцењивања на предмету; и

уџбеничку или другу обавезну литературу (*Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање*, стр. 13; http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta).

SWOT анализа

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none">* Чланство наставника и сарадника у релевантним међународним организацијама у области учења и образовања одраслих +++* Учешће наставника на домаћим међународним пројектима везаним за учење и образовање одраслих +++* Веома развијена међународна сарадња и мобилност студената, наставника и сарадника +++* Веома развијена интерактивна настава +++* Способности наставника и сарадника, с обзиром на професију, за пројектовање наставе: међуоднос исхода – садржаја – метода +++* Вишеструке могућности за информисање студената о плану и програму студија, почев од сајта Факултета +++* Јасан тренд повећања квалитета наставе	<ul style="list-style-type: none">* Преоптерећеност наставним и другим факултетским обавезама појединих наставника и сарадника ++* Просторни капацитети за реализацију наставе +++* Опремљеност учионица савременим наставним средствима ++* Могућности и материјалне и људске за одржавање он-лајн наставе +++

према процени студената током последње четири године +++ * Организованост на нивоу Факултета, Одељења и Катедре рада на унапређивању квалитета студија +++	
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
* Контакти са релевантним послодавцима у циљу унапређивања наставног процеса +++ * Умреженост са релевантним страним универзитетима, факултетима, институтима и катедрама +++	* Због промене статуса Републике Србије знатно мањи фондови за мобилност студената +++ * Недостатак средстава за пружање подршке реализацији наставног процеса путем савремених наставних и техничких средстава +++

Предлог мера и активности за унапређивање квалитета у оквиру Стандарда 5

Имајући у виду резултате више спроведених анализа, на нивоу Факултета и Одељења и Катедре за андрагогију, а ради наставка континуираног рада на унапређивању квалитета наставног процеса, Катедра за андрагогију планира да спроводи следеће активности:

- 1) Даља анализа резултата студентских евалуација курсева на свим нивоима студија андрагогије и проналажење приоритета за рад на унапређивању наставног процеса;
- 2) Формирање мањих радних група на нивоу Катедре за андрагогију, састављених од наставника, сарадника и студената, за формулисање предлога за унапређивање појединих елемената и аспеката наставног процеса;
- 3) Наставак спровођења мањих анализа одређених елемената и аспеката наставног процеса на нивоу Катедре за андрагогију и/или Одељења за педагогију и андрагогију;
- 4) Изналажење и коришћење даљих могућности за побољшање просторних капацитета за реализацију наставног процеса;
- 5) Изналажење и коришћење даљих могућности за унапређивање техничких могућности за реализовање наставног процеса;
- 6) Развијање стратегија за очување добре праксе везане за: 1. сарадњу са различитим социјалним партнерима који могу значајно да допринесу унапређивању наставног процеса (склапање нових споразума о сарадњи; изналажење простора за волонтирање студената и друго); 2. наставак и унапређивање сарадње са страним универзитетима и размена студената, наставника и сарадника; 3. мобилност студената и запослених; 4. пројектне активности у оквиру домаћих и међународних пројеката, са укључивањем студената; 5. часопис *Андрагошке студије*, уз отварање ширег простора студентима мастер и докторских студија за објављивање радова.

[Прилог 5.1: Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса](#)

[Прилог 5.2: Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе](#)

Прилог 5.3: Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање
активних компетенција наставника и сарадника

Прилог 5.4.1 Пример Меморандума о сарадњи

Прилог 5.4.2 Пример Меморандума о сарадњи

Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника

На Катедри за андрагогију ангажован је довољан број наставника и сарадника за реализацију предложеног студијског програма. Квалитет наставника и сарадника се обезбеђује пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

Наставници располажу стручним квалификацијама из ужих научних области које су обухваћене студијским програмом. Пажљиво се води брига о генерацијском обнављању наставног кадра и о ангажовању и усавршавању млађих сарадника. Сарадници се укључују у истраживачке пројекте и комисије за оцену завршних радова на основним и мастер студијама, како би изградили осећај за целовитост наставног процеса. Наставници и сарадници редовно прате кретања у својој научној области и уграђују новија постигнућа у наставни процес. Ангажовањем у истраживачким пројектима наставници и сарадници одржавају континуитет у научном раду, што доприноси тематском обогаћивању наставе и искуственој актуелизацији проблема који се обрађују. Наставници и сарадници су подстицани и подржани у примени различитих облика наставе и оријентацији ка практичном раду

Обезбеђивање квалитета наставника и сарадника на Катедри за андрагогију део је општег рада Филозофског факултета на осигурању квалитета. (За стратешка опредељења Филозофског факултета везана за процес праћења и унапређивања квалитета, као и оперативне механизме унапређивања квалитета видети <http://www.f.bg.ac.rs>). Напори за осигурање квалитета наставног кадра усмерени су ка обезбеђивању наставе коју ће реализовати квалификован, компетентан и посвећен наставни кадар, што се пре свега осигурава поштовањем прописа који регулишу избор наставника и сарадника на факултетима Универзитета у Београду и то: Закона о високом образовању Републике Србије, Статута Универзитета у Београду, Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, Правилима о ближим условима за избор наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду, Правилника о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање, Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у

Београду, Статута Факултета о условима за избор у звања (чланови од 126–141). Увид у део резултата рада на осигурању квалитета може се видети у резултатима евалуативног поступка у оквиру самовредновања који се редовно спроводи (за 2019. годину видети: http://www.f.bg.ac.rs/files/obrasci/r_Izvestaj_o_rezultatima_samovrednovanja_2019.pdf).

Обезбеђивање одговарајућег наставног кадра подразумева поштовање поступака и критеријума који су дефинисани прописаним процедурама у поменутим документима, а које су праћене вођењем адекватне кадровске политике, систематским праћењем и подстицањем научно-истраживачког и стручног рада, развијањем и усавршавањем стручних и методичких компетенција наставника и сарадника, као и њиховим континуираним ангажовањем на остварењу циљева рада Факултета, али и шире заједнице. Улажу се напори да се наставници и сарадници благовремено и потпуно информичу о постојећим могућностима за професионални раст и развој наставника и сарадника кроз разноврсне облике стручног усавршавањ, као што су: актуелни конкурси за различите облике усавршавања, прилике за коришћење стипендија, грантова и других потенцијалних видова материјалне подршке, позиви и подршка за учешће на научним и стручним скуповима конференцијама у земљи и иностранству. Сем тога, иницира се и шири сарадња са универзитетима, институтима и сродним научно-истраживачким институцијама у земљи и иностранству.

7.1. Опис стања

На основним академским студијама Катедре за андрагогију на Филозофском факултету у Београду у сталном радном односу је тренутно ангажовано 39 наставника, од тога 15 у звању редовних професора, 9 наставника у звању ванредног професора, 16 наставника у звању доцент и 2 наставника страних језика.

Од укупног броја наставника, 2 наставника је ангажовано по уговору ([Табела 7.1.](#)) и 1 по уговору о допунском раду.

Када је реч о сарадницима, на Студијској групи је запослено 3 сарадника у звању асистента – 1 у радном односу и 2 по уговору.

Наставни кадар који чествује у реализацији студијског програма на Катедри за андрагогију је високог квалитета, на шта указују стручне компетенције, научна продуктивност, као и квалитет наставе који се редовно процељује од стране студената.

Професори Катедре групе за андрагогију уживају висок научни и стручни реноме у земљи и иностранству, они су чланови угледних међународних научних и стручних тела, удружења и организација (Европско удружење за образовање одраслих, Европско удружење за истраживања у образовању одраслих, Међународни савет за образовање одраслих, Унеско итд.), учесници на бројним националним и међународним скуповима високог ранга (често и ко-организатори), уредници и/или рецензенти реномираних интернационалних и домаћих научних часописа. Осим у настави, већина наставника и сарадника су укључени у научно-истраживачке и развојне пројекте које финансира Министарство надлежно за послове науке, затим у пројекте које финансирају међународне институције, државне институције, органи локалне самоуправе, домаћа предузећа и иностране компаније, као и у међународне, нарочито европске пројекте. Поједини наставници и сарадници ангажовани су као консултанти или као чланови експертских група формианих од стране државних органа или угледних међународних институција из области образовања одраслих. Катедра има развијену међународну сарадњу и високу репутацију у међународним научним круговима и њени чланови су гостујући предавачи на угледним европским универзитетима, учествују у заједничким истраживањима и другим релевантним активностима. 2019. године Катедра за андрагогију је под ригорозним критеријумима одабрана за домаћина и организатора тријеналне конференције Европског удружења за образовање одраслих (ЕСРЕА), регионалне конференције о образовању одраслих и глобалног скупа научника и експерата из Хола славних у образовању одраслих. Тиме је међународна андрагошка, поводом прославе 40 година од оснивања Катедре за андрагогију, заједница потврдила квалитет њеног рада, обезбеђеног превасходно кроз квалитет наставника и сарадника. Факултет се труди да и нове сараднике регрутује пре свега ригорозном селекцијом из реда најбољих студената. Њиховим укључењем у научно-истраживачки рад, у активности Катедре, као и у додатне облике континуираног усавршавања, остварује се мисија континуираног обезбеђивања научног подмлатка. Европско удружење за образовање одраслих, Европско удружење за истраживања у образовању одраслих, Међународни савет за образовање одраслих, Унеско итд.)

У оцени рада наставника и сарадника Катедра има у виду квалитет рада са студентима, квалитет научног рада, као и квалитет других активности на Универзитету и Факултету, у

широј заједници, и у међународним оквирима. Приликом избора кандидата у звање наставника посебно се вреднују: резултати научног и истраживачког рада кандидата, ангажовање кандидата у развоју наставе и других делатности Факултета, резултати рада са студентима и резултати у обезбеђивању научно-наставног подмлатка. Катедра обезбеђује редовно праћење и вредновање квалитета педагошког рада наставника и сарадника, укључујући и периодичну студентску евалуацију рада наставника и предвиђа подстицајне и, по потреби, корективне мере за обезбеђивање задовољавајућег нивоа квалитета наставе. Провера квалитета наставника обезбеђује се анкетирањем студената, које се изводи према Правилнику Универзитета у Београду о студентском вредновању педагошког рада наставника. Анкета се спроводи у две форме: папирној и електронској у и резултати показују да су оцене квалитета рада наставног особља у просеку и по карактеристикама квалитета све боље. Катедра при избору и унапређењу наставно-научног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника на основу резултата спроведених анкета.

7.2. SWOT анализа квалитета наставника и сарадника

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Поступак избора усаглашен и унапређен у односу на критеријум Националног савета за високо образовање	+++	Критеријуми за избор у звања наставника и сарадника се често мењају	++
Постоји јасно дефинисана политика праћења квалитета наставника и сарадника и дефинисани актери	+++	Недостатак дугорочног програма за развој кадра	++
Катедра за андрагогију континуирано и активно учествује у активностима Факултета везаним за унапређивање квалитета	+++		
Квалитет наставног кадра се обезбеђује брижљивом селекцијом и избором на основу јавног поступка, уз обавезну	++		

проверу квалитета њиховог рада у настави			
Резултати анкетирања студената се узимају у обзир кроз континуирано праћење оцена за сваки семестар и поспешују планирање и даљи развоја наставничког кадра	++	Недовољно коришћење података добијених контролом квалитета за планирање будућих активности	++
Наставни кадар факултета испуњава услов компетентности и способан је за реализацију акредитованих студијских програма и научно-истраживачког рада	+++	Слабе материјалне (финансијске) могућности за стимулисање усавршавања, међународне сарадње или награђивање наставника и сарадника чији резултати то завређују	++
Присутна је тежња наставника и сарадника ка сталном развоју и унапређивању сопствене научне и стручне компетентности			
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Управа системски прати и подстиче педагошке, истраживачке и стручне активности наставника и сарадника	+++	Недостатак система награђивања за постигнуте значајне резултате у научно-истраживачком раду у земљи и иностранству	+++
Развијање постојећих облика сарадње и заснивање нових облика сарадње на домаћем и међународном простору	+++	Неуједначеност методологија извођења наставе	+++
Повезивање наставника и сарадника са наставницима и сарадницима других научно-истраживачких институција у земљи и иностранству	+++	Опасност да најбољи млади научни кадрови немају прилике да остваре академску каријеру	++
Интензивнија мобилност наставника и сарадника финансирана средствима из буџета међународних научних и стручних пројеката	+++	Финансијска криза утиче на већу заинтересованост младих наставника и сарадника за рад на пројектима уместо на унапређење наставног процеса	++
Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно, 0 → без значајности			

7.3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета наставника и сарадника

Може се закључити да су захтеви Стандарда 7 у значајној мери испуњени. Ипак, и поред тога постоје одређени аспекти који би се могли унапредити. Од суштинског значаја је задржати и унапређивати процедуру континуираног праћења и оцене квалитета и компетенција наставног особља. Потребно је применом корективних мера унапређивати квалитет наставника и сарадника, а корисно је бити и унапређивање софтвера за вредновање педагошког рада наставника и сарадника. Разноврсне мере треба да допринесу подизању развоју укупне културе квалитета.

Табеле и прилози за стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1.а Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.1.б. Правила о ближим условима за избор наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду – ступила на снагу 24.09.20019.

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Опис

Квалитет студената на Основним академским студијама андрагогије заснива се на факултетским, универзитетским и законским регулативима и процедурама, те прати трендове целоживотног учења (хоризонталног и вертикалног). Селекција, систем напредовања, систем оцењивања и праћења, мобилност, принципи инклузије и давања једнаких шанси свим кандидатима, као и уписаним студентима, део су датог квалитета.

Процедура и услови уписа студената на Основне академске студије андрагогије истоветна је процедури и условима свих осталих програма основних академских студија на Филозофском факултету у Београду. О датим се потенцијални и актуелни кандидати могу информисати из више извора:

- релевантне веб странице сајта Филозофског факултета (<http://www.f.bg.ac.rs>)
- обавештења и постери изложени на огласним таблама Факултета
- информације дате у оквиру годишњих конкурса МПНТР
- релевантна веб страница Универзитета у Београду (<http://www.bg.ac.rs/sr/upis/upis.php>)
- Служба за студентске послове Факултета
- Инстраграм профил Факултета ([filozofski_fakultet_bg](https://www.instagram.com/filozofski_fakultet_bg))
- штампани водич/брошура за студенте и памфлета Факултета
- “Дан отворених врата” Факултета

Из датих извора кандидати су у стању да се детаљно информишу о процедури и условима уписа, структури програма, начину напредовања итд., а дате информације су јасне и прецизне. Начин селекције и услови уписа прецизно су утврђени: Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду, Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Београду, Статутом Филозофског факултета у Београду, Правилником о упису студената на основне академске студије Филозофског факултета (http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta).

Процес селекције, уписа и сам ток студија на Основним академским студијама андрагогије инкорпорира принципе гарантовања једнакости прилика и равноправности по свим основама (пол и род, национална и етничка припадност, боја коже, језик, конфесија, политичко или друго мишљење, сексуална оријентација, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање). Заштита студената од дискриминације, као и њихова права утврђена су и Статутом Филозофског факултета у Београду (члан 104.), (http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta). Одлуку о упису лица са посебним потребама и припадника мањинских група доноси Министарство просвете, науке и технолошког развоја на бази афирмативне акције, које Филозофски факултет поштује.

Упис особа са инвалидитетом применом афирмативне мере спроводи се у складу са Програмом

афирмативне мере уписа лица с инвалидитетом, који је у саставу стручног Упутства Министарства просвете, науке и технолошког развоја за спровођење уписа у прву годину студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама, чији је оснивач Република Србија.

Квалитет студената се прати континуирано током студија. Студентима се редовно пружају све релевантне информације везане за њихово студирање путем огласних табли и сајта Факултета, као и посебно у оквиру активности на појединачним курсевима. Статутом Филозофског факултета у Београду прописано је обавезно присуство и активно учешће студената у свим видовима наставе. Редовно присуство и активно учествовање у настави је дефинисано Правилником о оцењивању и испитима (Прилог 8.2.1 и Прилог 8.2.2) као и Правилима основних академских студија (http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta).

Програм Основних академских студија андрагогије гарантује студентима професионално и коректно понашање наставника, сарадника и свих запослених приликом студирања и посебно наставних активности и оцењивања. Подаци о понашању наставника и сарадника се прате и евалуирају анкетно, на крају сваког семестра.

Приступ студирању у оквиру друге ВШУ, признавање остварених резултата образовања, односно ЕСПБ на студијама друге високошколске установе у земљи или иностранству, оцена о испуњењу обавеза студента, права и обавезе студента, студирање студената других високошколских установа на Факултету, вођење евиденција и друга питања у вези са мобилношћу студената, уређена су експлицитно регулисана Правилником о мобилности студената (http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta).

Студенти су укључени у све области управљања и одлучивања на Филозофском факултету у Београду, у складу са Законом о високом образовању и правним актима Факултета. Студенти имају прилике да редовно присуствују седницама комисија и Наставно-научног већа Факултета, што је право које се активно упражњава. Студенски парламент је заступљен у органима Факултета и води активну бригу о поштовању студентских права. Студенти имају несметан и слободан приступ Управи Факултета, зашта постоје дефинисани термини. Активну подршку студентима пружа и Центар за развој каријере Филозофског факултета Универзитета у Београду (http://www.f.bg.ac.rs/sr-lat/stud_organizacije/czrk/organizacija).

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Јасно дефинисане процедуре и организација пријемног испита и уписа студената.	+++	Недостатак простора за наставу и истраживање, као броја и већих учионица.	++
Интезивна сарадња са установама културе и образовним установама у националним оквирима (и у смислу	+++	Још увек недовољна прилагођеност свих простора на Факултету студентима са хендикепом.	++

студентских активности).			
Загарантована и поштована једнакост и равноправност студената по свим основама.	+++		
Интезивна сарадња са страним ВШУ (и у смислу студентске мобилности).	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Интезивнији развој студенских екстракурикуларних активности, односно спортских, културних и уметничких дешавања на/при Факултету.	++	Недостатак средстава за набавку савремене компјутерске и софтверске опреме.	++
Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности			

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8:

- Подстицање екстракурикуларних активности студената при Факултету.
- Подстицање даље студентске мобилности.
- Набавка савремене опреме, компјутера и софтвера.
- Организација мини-студентских конференција и летњих школа и на нивоу основних академских студија.

Показатељи и прилози за стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2.1 Правилник о оцењивању 1

Прилог 8.2.2 Правилник о оцењивању 2

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања. Дате регулације су интегрисане у оквиру Прилога 8.2.

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

Опис:

Катедра за андрагогију на Филозофском факултету Универзитета у Београду располаже богатим фондом релевантне литературе неопходне за извођење наставе и савлађивање градива предвиђеног планом и програмом предмета на основним академским студијама андрагогије.

Литература обухваћена у сваком студијском предмету унапред је позната и садржана у силабусима предмета који су објављени на [сајту Факултета](#), и доступни у библиотеци Одељења за педагогију и андрагогију, у потребној количини и на време.

Библиотека Одељења за педагогију и андрагогију обезбеђује студентима основних академских студија андрагогије потребне библиотечке ресурсе и опрему неопходну за адекватно учење и рад на студијским предметима предвиђеним у оквиру наведеног студијског програма.

Библиотека располаже различитим типовима библиографске грађе (књигама, монографијама, уџбеницима, зборницима радова, енциклопедијама, часописима, докторским дисертацијама, магистарским тезама, димпломским радовима и другим публикацијама), како на српском језику, тако и на страним језицима (енглеском, немачком, руском, мађарском, француском и другим). Посебну вредност носи фонд старих и ретких књига. У основном фонду Библиотека има 51.191 књигу и пет поклон библиотека – проф. др Радивоја Квашчева, проф. др Љубомира Крнете, проф. др Александре Марјановић, проф. др Јована Ђорђевића, Милене Орловић-Поткоњак и проф. др Николе Поткоњак и проф. др Душана Савићевића. У фонду серијских публикација издваја се 296 наслова домаће и стране периодике (око 28.500 свезака). Фонд библиотеке одговара потребама запослених наставника, сарадника, истраживача и студената на Катедри за андрагогију у циљу квалитетног образовног, научног и истраживачког рада.

Приказ броја и врсте библиотечких јединица у Библиотеци Одељења за педагогију и андрагогију дат је у [Табели 9.1.](#)

За претраживање библиотечких ресурса корисницима су на располагању класични лисни каталози (ауторски, предметни). Библиотека Одељења за педагогију и андрагогију саставни је део Виртуелне библиотеке Србије, чиме је корисницима омогућено и претраживање грађе путем [електронског каталога](#) посредством програмског система COBISS.SR.

Студентима и запосленима су доступни библиотечки рачунари и рачунари у холовима Факултета прикључени на академску мрежу, који омогућавају претраживање библиотечке грађе и других релевантних фондова. У склопу Библиотеке налази се и читаоница, која обезбеђује адекватне услове за рад студената и коришћење библиотечке грађе коју није могуће позајмити ван просторија Библиотеке.

Ради обезбеђивања квалитета уџбеника и остале литературе Факултет се ослања на релевантна правна акта Републике Србије и Универзитета у Београду: *Закон о уџбеницима* («Службени гласник РС», бр. 68/15); *Закон о библиотечко-информационој делатности* («Службени гласник РС», бр.52/11), *Правилник о наставној литератури* ("Гласник Универзитета у Београду", бр. 140/08), као и на документа донета на нивоу Филозофског факултета Универзитета у Београду: Општи акт о уџбеницима односно *Правилник о издавачкој делатности*, број 1429/1-VIII, од 09.10.2008. године, *Анекс I Правилника о издавачкој делатности*, број 1506/1, од 16.10.2008.

године, *Правилник о раду библиотека, број 773/1-IX/1, од 28.06.2012. године*. У складу са овим документима, континуирано се анализира и оцењује квалитет уџбеника и других учила у погледу квалитета садржаја, структуре, стила и обима.

Праћење и обезбеђивање квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса део је и опште стратегије обезбеђивања квалитета на Факултету. Акционим планом за спровођење Стратегије обезбеђивања квалитета прописане су мере и индикатори унапређења ресурса неопходних за адекватно и савремено извођење наставе, унапређења услова учења, унапређења наставне и научне литературе, и рада библиотека и рачунарског центра.

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, као и структура и обим библиотечког фонда систематски се прате и периодично проверавају, на основу чега се предузимају мере за њихово унапређење. Библиотеке набављају стручну литературу куповином, а на основу исказаних потреба наставног и научног особља. Фондови се повремено богате поклонима установа и појединаца, тако да библиотеке у своме саставу имају и више легата наших заслужних научника и јавних радника.

Филозофски факултет располаже одговарајућом техничком и информатичком опремом за савремено извођење наставе и савлађивање градива. Свака учионица опремљена је рачунарима, видео-пројекторима и другим потребним средствима за квалитетну реализацију наставе. Студентима су на располагању услужни рачунари у холовима Филозофског Факултета, као и рачунарска учионица, која располаже потребним бројем рачунара са приступом Интернету преко академске мреже. Тиме је омогућен приступ базама података које су релеватне за научне и наставне сврхе. Попис информатичких ресурса дат је у [Табели 9.2.](#)

Послове у Библиотеци Одељења за педагогију и андрагогију обављају запослени који испуњавају услове одређене законом и *Правилником о систематизацији послова и радних места Филозофског факултета*. Запослене у библиотекама поседују одговарајућу стручну спрему и редовно се усавршавају у складу са захтевима модерног библиотекарства. Запослене библиотекарке имају високу стручну спрему из друштвено-хуманистичких области, као и положен стручни испит за библиотекарке. Поред овога, библиотекарке имају лиценце потребне за рад у систему COBISS и континуирано се усавршавају у области наведеног система. Број запослених лица одговара потребама запослених и студената на Катедри за андрагогију, чиме се све потребне консултације, прикупљање и добављање потребне литературе реализује у адекватном временском року.

Поред овога, врши се континуирано праћење, оцењивање и унапређивање њихових компетенција и мотивисаности за подршку свим студентима и запосленима. Међу задацима Комисије за библиотеке на Филозофском факултету истиче се и континуирано подстицање стручног усавршавања библиотечких радника и разматрање предлога за унапређење рада.

Студенти основних академских студија андрагогије се упознају са радним временом и начином рада у библиотеци и рачунарској учионици на различите начине: путем упутства доступног на сајту Факултета, приликом уписивања на Факултет, као и путем подршке особља запосленог у Библиотеци које им је увек на располагању. Библиотекари корисницима дају неопходна обавештења о библиотекама и посебним књижним фондовима, упознају их са основним изворима библиотечких информација, и са могућностима коришћења електронских каталога и база података домаћих и иностраних библиотека. Периодично се организују и обуке студената за коришћење могућности одељенске библиотеке.

Библиотека и читаоница намењена студентима основних студија андрагогије налазе на другом спрату Филозофског факултета – спрату Катедре за андрагогију. Просторија читаонице смештена

је у делу спрата који обезбеђује адекватне услове за рад и учење студената, наставног и ненаставног особља, попут мира, тишине, природног осветљења, проветрености и адекватне климе. Библиотека Одељења за педагогију и андрагогију је отворена за студенте током читавог дана, од 8:00 до 20:00 часова, док је читаоницу могуће користити од 8:00 до 22:00 часа. Сва питања значајна за коришћење библиотечких услуга регулисана су Правилником о раду библиотека Филозофског факултета у Београду.

SWOT анализа:

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Постојање општих аката о уџбеницима и издавачкој делатности (правилници и други правни акти Филозофског факултета, Универзитета у Београду и акти на нивоу Републике Србије) којима су прописане све релеватне одредбе и процедуре и који су основа за праћење, унапређивање и евалуацију квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса	+++	Мања заступљеност уџбеника у односу на другу врсту библиотечких јединица	+
Библиотека Одељења за педагогију и андрагогију располаже фондом високе разноврсности структуре и значајног обима, који омогућава квалитетно извођење наставе и савлађивање садржаја предмета основних академских студија андрагогије	+++	Слабији темпо обнављања рачунарских софтверских и хардверских компонената и пратеће опреме	++
Могућност коришћења фондова библиотека других одељења Филозофског факултета, који омогућава приступ литератури из сродних наука	++	Непокривеност свих учионица приступом Интернету и академској мрежи	+++
Развијена међубиблиотечка сарадња са другим библиотекама на територији Србије	++		
Развој библиотечког фонда у складу са потребама студијског програма андрагогије, где се набавка нових, савременијих уџбеника и пратеће литературе обавља на основу исказаних потреба чланова Катедре за андрагогију	+++		
Мотивисаност и посвећеност чланова Катедре за андрагогију за праћењем развоја андрагогије у свету и континуираним осавремењивањем литературе обухваћене предметима на студијском програму андрагогије	+++		
Поседовање значајних информатичких ресурса (рачунари, софтвери, Интернет мрежа, електронски облици часописа и	++		

друге литературе, сајт Филозофског факултета, базе података, портал „е-Индекс“, портал „Моја библиотека“ и друго) за савремено и квалитетно реализовање наставе и рада студената, наставног и ненаставног особља			
Приступ академској мрежи који омогућава доступност референтним базама података часописа, уџбеника и других литературних извора серијских и монографских публикација	++		
Компететност особља библиотеке одговара захтевима модерног библиотекарства	++		
Радно време библиотеке, читаонице и рачунарског центра прилагођено је потребама студената, наставника и сарадника	++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Доступност референтних база података часописа, уџбеника и других извора литературе	+++	Недовољан ниво улагања државе у образовну и научно-истраживачку делатност, што се посебно рефлектује на могућност набавке извора литературе, библиотечких и рачунарских ресурса	+
Развој образовних софтвера и других образовних пакета и материјала у циљу одвијања наставних активности путем информационално-комуникационих технологија.	+++	Немогућност укључивања литературе на енглеском језику на нивоу основних академских студија, што онемогућава коришћење богатог фонда савремене и квалитетне светске литературе у области андрагогије	+
Развој међубиблиотечке сарадње са иностраним универзитетским библиотекама	+++		
Улагање у дигитализацију постојећег библиотечког фонда, посебно издања која се не издају више	+++		
<p>Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Развој приступа академској мрежи у свим просторијама Факултета. • Повећање улагања у осавремењивање информатичких и библиотечких ресурса. • Обезбеђивање континуиране обуке и усавршавања наставника, сарадника, истраживача и студената на Катедри за андрагогију у циљу ефикаснијег и квалитетнијег коришћења информатичких ресурса и информационално-комуникационих технологија у образовне сврхе. 			
Показатељи и прилози за стандард 9:			

[Табела 9.1.](#) Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

[Табела 9.2. Попис информатичких ресурса](#)

[Прилог 9.1.](#) Општи акт о уџбеницима

[Прилог 9.2.](#) Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

[Прилог 9.3.](#) Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи.

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Филозофски факултет у Београду, на коме се реализују Основне академске студије андрагогије, захваљујући својој организационој структури и свом систему управљања, постиже циљеве и задатаке високошколске установе. Организација Факултета је дефинисана на основу *Закона о високом образовању, Статута Универзитета у Београду, Статута Филозофског факултета у Београду*, и општих аката Факултета. Организационо, делатност Факултета остварује се у оквиру следећих организационих јединица: научно-наставних јединица (одељења и катедара), наставних јединица (центра и кабинета), научних јединица (института, центара и лабораторија), административно-стручних јединица (одељења заједничких служби).

Статутом Филозофског факултета у Београду (https://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta) који је ступио на снагу 29. 05. 2019. године, као највишим правним актом установе, дефинисани су органи Факултета и њихове ингеренције: (1) Орган пословођења - Декан Факултета; (2) Орган управљања – Савет Факултета; (3) Стручни органи Факултета: Наставно-научно веће (Веће), Изборно веће, Веће одељења, Веће катедре, Веће наставне јединице, Веће научне јединице (научно веће); (4) Студентски парламент.

Декан је руководиоца Факултета и *орган пословођења*. Декану у раду помажу *продекани*, у складу с одредбама Статута. Факултет има три продекана из реда наставника, задужених за науку, наставу и за *финансијско пословање Факултета*. Факултет има и *студента продекана*, који обавља послове координације између Студентског парламента и других органа Факултета.

Факултетом *управља Савет* факултета који броји укупно 27 чланова, од којих 15 бирају запослени на Факултету, 8 именује оснивач и 4 бира Студентски парламент. Структура 15 чланова Савета које бирају запослени на Факултету је следећа: по један представник сваке студијске групе (укупно 10), један представник научних јединица (института, центара и лабораторија), један представник Кабинета за стране језике, три представника Одељења заједничких служби.

Стручне органе Факултета чине: Наставно-научно веће (Веће), Изборно веће, Веће одељења, Веће катедре, Веће наставне јединице, као и Веће научне јединице (научно веће).

Наставно-научно веће је највиши стручни орган одговоран за реализацију научног и наставног рада на Факултету, а чине га сви наставници, који су у радном односу са најмање 70% радног времена на Факултету. У зависности од природе проблема о којем се расправља на Већу, Веће може бити проширено са по три студента са сваке студијске групе, сарадницима са Факултета и истраживачима у научном звању. За проучавање и припрему питања из свог делокруга, Веће образује сталне комисије, и то: Статутарну комисију, Кадровску комисију, Комисију за праћење и утврђивање квалитета наставе, Комисију за докторске студије, Комисију за студентска питања, Комисију за научноистраживачки рад, Комисију за библиотеке, Комисију за информатику, Комисију за обезбеђивање квалитета и самовредновање, Комисију за наставну, научну и техничку документацију, Финансијску комисију, а по потреби може да формира и повремене комисије.

Изборно веће чине наставници и асистенти, који су у радном односу са најмање 70%

радног времена на Факултету, при чему Изборно веће у поступку избора наставника чине наставници у истом и вишем звању од звања у које се наставник бира, а у поступку избора сарадника наставници и асистенти.

Веће одељења чине наставници и сарадници одељења, а за разматрање одређених проблема, Веће се проширује за једног представника студената са сваке године основних студија и једног представника студената са студија другог и трећег степена, које бира Студентски парламент. У раду већа учествују и истраживачи са одељења са научним звањима, као и ненаставно особље ангажовано на одељењу (библиотекари и секретари). На овом месту је потребно нагласити да на Факултету постоје следећа одељења: Одељење за филозофију, Одељење за социологију, Одељење за психологију, Одељење за педагогију и андрагогију, Одељење за историју, Одељење за историју уметности, Одељење за археологију, Одељење за етнологију и антропологију, Одељење за класичне науке. На челу сваког одељења се налазе *управници одељења* који се бирају из редова наставника ангажованих на одељењу.

Веће катедре чине сви наставници и сарадници једне или више ужих научних области. На челу Већа катедре се налази шеф катедре.

Веће наставне јединице чине сви наставници и сарадници наставне јединице.

Веће научне јединице (научно веће) чине сви истраживачи у научном звању који учествују у реализацији пројеката научне јединице и најмање три наставника које изабере матично одељење.

Студентски парламент је орган преко којег студенти Факултета остварују своја права и штите своје интересе на Факултету. Има 21 члана, и то: по три члана са студијског програма историје и психологије, по два члана са студијског програма филозофије, социологије, педагогије, андрагогије, историје уметности, археологије, етнологије-антропологије, једног члана са студијског програма класичних наука. Студенти једног студијског програма бирају своје представнике за Студентски парламент са своје листе кандидата. За чланове Студентског парламента изабрани су студенти који добију највише гласова. Студент продекан организује изборе за Студентски парламент.

Катедра за андрагогију функционише у оквиру Одељења за педагогију и андрагогију. Поред Катедре за андрагогију, Одељење за педагогију и андрагогију сачињавају још и: Катедра за општу педагогију са методологијом и историју педагогије, Катедра за дидактику са методиком, Катедра за предшколску педагогију, Катедра за школску педагогију, а поред њих на Одељењу постоји и Институт за педагогију и андрагогију. На Катедри за андрагогију је ангажовано 6 редовних професора, 3 ванредна професора, 5 доцената, 5 асистената и 2 истраживача приправника. Од ненаставног особља на Катедри су ангажовани и један стручни сарадник - секретар Катедре и један библиотекар. Катедром за андрагогију управља шеф Катедре, одлуке Већа Катедре се прослеђују Одељењу за педагогију и андрагогију, у чијем раду поново учествују и чланови Катедре, а одатле Наставно-научном већу и/или надлежним органима и службама Факултета.

Одељење заједничких служби обавља административно-стручне, техничке и помоћне послове. Чине га 6 служби (<https://www.f.bg.ac.rs/zaposleni/sluzbe>), и то: Одсек за правне,

кадровске и административне послове, Одсек за набавке, Одсек за материјално-финансијско пословање, Одсек за студентске послове, Одсек за техничке послове, Рачунарско-документациони центар. Вреди поменути да Савет може на предлог декана образовати: Центар за издавачку делатност, Центар за међународну сарадњу и односе са јавношћу, Центар за статистичко праћење рада Факултета. Одељење заједничких служби обједињује и координира рад свих одсека и центара, води бригу о административном и финансијском пословању, раду са студентима, одржавању зграде Факултета и обезбеђењу потребне техничке и друге документације и предузима мере ради унапређења свих послова у оквиру своје делатности. Радом Одељења заједничких служби руководи секретар Факултета.

Обезбеђивање квалитета управљања и ненаставне подршке Филозофског факултета у Београду регулисно је *Статутом* и *Правилником о обезбеђивању квалитета и самовредновању Филозофског факултета*. Овим актима је дефинисано обезбеђивање квалитета у области управљања кроз планску, систематску и организовану евалуацију квалитета рада органа управљања и ненаставне подршке, која је домену надлежности рада сталне факултетске Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање.

SWOT анализа:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> *дефинисана организациона структура Факултета (+) *дефинисане надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа Факултета (++) *дефинисане процедуре кроз које се реализује управљање Факултетом (+++) *постојање сталне Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање, у чијој је надлежности евалуација руковођења и ненаставног особља (++) *дефинисане процедуре праћење и оцењивање квалитета управљања установом и ненаставног особља, уз мере за унапређење (+++) *дефинисани и јавно доступни услови за напредовање ненаставног особља, који су захтевнији од услова које прописује Универзитет у Београду (++) *транспарентност у раду и доступност релеватних информација о раду стручних служби и органа управљања (+) *постојање уговора који омогућавају мобилност и размену не само наставног, 	<ul style="list-style-type: none"> *због обима посла и малог броја руководећих кадрова и ненаставног особља тешко је обезбедити време за њихово усавршавање (++) * не постојање интерног система усавршавања ненаставног кадра (++) *не постојање система награђивања и напредовања, али и кажњавања ненаставног кадра који се (не) усавршава (+)

већ и ненаставног особља. (++)	
Могућности	Опасности
*аплицирање за међународне пројекте који имају димензију усавршавања ненаставног особља (++) *мотивисање других сродних факултета да размењују искуства и деле примере добре праксе (+) *нова техничко-технолошка решења која би могла унапредити рад управе и ненаставног особља (+)	*недостатак адекватних програма за стручно усавршавање руководиоца и ненаставног особља (++) *промена статуса Србије у међународној сарадњи због које ненаставно особље добија мања финансијска средства за међународну размену (+) *индиферентност ненаставног особља за унапређивање квалитета рада (++) *актуелна пандемија вирусом COVID 19, која пред управу и ненаставно особље ставља нове сложене организационе и технолошке изазове (++)
<p>Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Наставити са континуираним активностима евалуације рада управе Факултета и евалуацијом рада ненаставног особља; 2) Континуирано анализирати резултате студентске евалуације у погледу квалитета рада појединих служби Факултета и предлагати евентуалне мере за унапређење рада ових служби; 3) Успоставити систем награђивања и напредовања, али и кажњавања ненаставног кадра који се (не) усавршава, 4) Обезбедити програмске, финансијске, организационе, временске и техничке могућности за континуирано усавршавање ненаставног особља. 	
<p>Показатељи и прилози за стандард 10:</p> <p>Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе</p> <p>Прилог 10.2. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица</p> <p>Прилог 10.3. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби</p>	

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

За извођење студијског програма академских студија андрагогије на сва три нивоа обезбеђени су неопходни просторни, технолошки и библиотечки ресурси. Факултет располаже амфитеатром, учионицама, компјутерском лабораторијом, библиотекама, читаоницама и другим простором потребним за реализацију студијског програма, на укупној површини од 18 853 м² ([Табела 11.1](#)).

Одељење за педагогију и андрагогију а тиме и студијски програм андрагогија користи преваходно амфитеатар и слушаонице на првом и другом спрату за потребе наставе, простор читаонице и библиотеке на другом спрату као и Института за педагогију и андрагогију на шестом спрату.

Одељење поседује одговарајућу техничку опрему: графоскопе, компјутере, видео-пројекторе, штампаче итд. ([Табела 11.2](#)). Све учионице опремљене су компјутерима и LCD пројекторима.

Студенти имају на располагању и рачунарске учионице, са могућношћу коришћења интернет мреже. Обезбеђена је сва потребна техничка опрема за савремено извођене наставе. На располагању су и две „паметне табле“ у учионицама на првом спрату, које се могу користити у настави.

На факултету је развијена рачунарска мрежа која омогућава наставницима, сарадницима и студентима коришћење доступних електронских база података, међународних часописа и друге релевантне литературе. Последњих је година обезбеђено коришћење Мудл платформе у настави а посебно од почетка пандемије Ковид 19 и друге платформе за извођење или подршку настави, попут Гугл учионице.

У циљу доступности простора и опреме лицима са посебним потребама на Факултету су израђене рампе за кретање са инвалидским колицима, као и одговарајући тоалет.

11.2. SWOT анализа

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none">* Просторни капацитети којима Факултет у овом тренутку располаже усклађени су са укупним бројем студената ++* Савремена техничка и информатичка опрема Факултета у складу је са потребама реализације студијских програма и научноистраживачких пројеката +++* Техничко-технолошка опремљеност простора за наставу и научни рад, као и за рад ненаставних служби је одговарајућа +	<p>Неусловност делова зграде услед пропадања Платоа и последичног прокишњавања ++</p> <p>Једна компјутерска учионица није употребљива услед проблема са прокишњавањем ++</p> <p>Недостатак простора у читаоницама ++</p> <p>Компјутерске учионице се користе за наставу, што смањује њихову доступност студентима да рачунаре користе за самостални рад: истраживања, пројекте, израду семинарских радова, и слично ++</p> <p>Постојеће „паметне табле“ се не користе довољно у настави ++</p>

Могућности	Опасности
<p>* Могућност спровођења учења на даљину и електронског учења ++</p> <p>* Унапређивање и иновирање информатичке опреме могуће је кроз реализацију међународних научних пројеката и пружања услуга трећим лицима ++</p>	<p>Недовољно финансијских средстава за замену информационо-комуникационе опреме која брзо застарева +++</p> <p>Зграда Факултета је стара и тешко је предвидети неопходна средства потребна за текуће и инвестиционо одржавање исте ++</p>

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предлог мера за даље унапређење квалитета простора и опреме:

- постоји потреба за већим бројем сала за оптимално реализовање наставног процеса, односно сала адекватне организационе структуре за савремене методе подучавања.
- Потребно је обезбедити свим наставницима и сарадницима компјутере са одговарајућим софтвером као основно средство за рад, као и наставити са опремањем већег броја учионица са компјутерском опремом.
- Обезбедити климатизацију свих кабинета, слушаоница и читаоница.
- Потребно је обезбедити бољу покривеност мрежом која би обезбедила квалитетније коришћење интернета у свакој учионици
- Потребно је обезбедити опрему за ометање телекомуникационих сигнала у амфитеатрима и већим учионицама током испитних рокова.
- Потребно је, а у складу са изазовима нових начина извођења наставе, обезбедити могућност директног видео преноса из учионица на интернет.

Показатељи и прилози за стандард 11:

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Опис стања, анализа и процена стандарда 13

Катедра за андрагогију, у оквиру Одељења за педагогију и андрагогију, и Филозофски факултет Универзитета у Београду, пружају прилику својим студентима да активно и јавно учествују у процесима унапређења квалитета Катедре и Факултета кроз различите видове самовредновања и процесе провере квалитета.

У складу са *Статутом Факултета* (https://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta), у рад *Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање*, Статутарне комисије, Комисије за наставу (видети [Прилог 13.1.а](#) и [Прилог 13.1.б](#)) и друге комисије, тела и органе Факултета, су укључени студенти чије представнике бира Студентски парламент имајући у виду Правилник о раду Студентског парламента и Пословник о раду Студентског парламента ([Прилог 13.1.а](#)). Представници студената имају могућност да учествују у раду комисија, тела и органа Факултета, у поступку самовредновања Факултета; када се разматрају питања и спроводе активности у вези са обезбеђивањем и оценом квалитета наставе; у реформи студијских програма; анализи ефикасности студирања; утврђивању ЕСПБ бодова; унапређењу мобилности студената; подстицању научно-истраживачког рада студената; заштити права студената и других студентских питања.

Такође, *Студентски парламент*, од укупно 27, бира четири члана *Савета факултета* који управља Факултетом. Такође, Факултет има и *студента продекана* који обавља послове координације између Студентског парламента и других органа Факултета и организује изборе за Студентски парламент. *Студентски парламент* је орган преко којег студенти Факултета остварују своја права и штите своје интересе на Факултету. Има укупно 23 члана, где студенти сваког студијског програма бирају своје представнике за Студентски парламент са своје листе кандидата, а студенти андрагогије имају своја два представника. Катедра и Факултет тесно сарађују и пружају подршку раду Студентског парламента.

Стратегијом за обезбеђивање квалитета се, између осталог, постављају циљеви континуираног рада на остваривању и сталном унапређивању квалитета високог образовања на Факултету; побољшања квалитета студијских програма, наставе и услова рада; осигурања квалитета увођењем механизма вредновања који ће осигурати висок ниво квалитета наставе и научно-истраживачког рада, као и укупног исхода образовног процеса. Да би се ови и други циљеви остварили, Факултет има и *Акциони план за спровођење Стратегије за обезбеђивање квалитета*, у чије спровођење су укључени и студенти кроз рад Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање и Студентски парламент.

Кроз учешће у комисијама, Студентском парламенту и другим телима Факултета, студенти имају прилику да заступају своје интересе, искажу своје потребе и проблеме, дају своје мишљење и на тај начин активно учествују у креирању стратегија, докумената,

стандарда и поступака за обезбеђивање квалитета Факултета. Улога студената у самовредновању и провери квалитета се огледа и у честој прилици да вреднују различите аспекте и елементе путем анонимних анкета у поступку самовредновања Факултета, где се мишљење студената разматра и узима у обзир како би се проценио и унапредио квалитет свих области у процесу самовредновања, што је важан чинилац за формирање свеобухватног мишљења о квалитету рада Факултета.

Факултет континуирано организује и спроводи следеће анкете (видети [Прилог 13.1.в](#) и [Прилог 13.1.г](#)):

- анкету посвећену студентској евалуацији управљања и организације рада на Филозофском факултету која представља оцене квалитета наставног процеса, постигнутих исхода учења, рада управе и стручних служби (обухвата: организацију наставе, литературу, библиотеке, испитне рокове, однос према студентима, изборне предмете, знање, укључивање студената, студентске организације, управу Факултета, рачунарски центар, интернет страну, студентске службе и услове рада);
- анкету о вредновању управљања и организације рада на Факултету, задовољство квалитетом рада управе, стручних служби, ненаставног особља и осталих аспекта рада, која представља самовредновање квалитета наставе од стране наставника/сарадника;
- анкету о мишљењима и ставовима дипломираних студената сва три нивоа студија (ОАС, МАС и ДАС) о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења (резултати анкете за сва три нивоа студија су наведени у [Прилогу 4.1](#));
- анкету о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломираних студената сва три нивоа студија (резултати анкете за сва три нивоа студија су наведени у [Прилогу 4.2](#));
- анкету о вредновању педагошког рада наставника/сарадника на сва три нивоа студија која се спроводи на крају сваког семестра (Резултати спроведених анкета за сва три нивоа академских студија су наведени у [Прилогу 5.1](#)). Вредновање педагошког рада наставника и сарадника на Филозофском факултету је регулисано Правилником о студентском вредновању наставе и педагошког рада наставника (видети [Прилог 13.1.д](#)). На крају сваког семестра спроводи се анкетирање студената о квалитету педагошког рада наставника и сарадника код којих су слушали наставу тог семестра. Анкетирање студената се обавља на два начина: у терминима редовне наставе у папир-оловка форми и онлајн форми коју студенти попуњавају на добровољној основи. До сада се показало да је онлајн анкетирање имало слаб одзив студената, што је разлог повратка на папир-оловка начин евалуације последњих година.

Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање редовно прати улогу студената у вредновању и провери квалитета и подноси извештај Наставно-научном већу једанпут годишње. Факултет резултате анкета чини доступним јавности и укључује их у

укупну оцену самовредновања и оцене квалитета. Катедра за андрагогију настоји да на различите начине укључи студенте у активности Катедре, Одељења и Факултета, сматрајући драгоценим њихов допринос кроз учешће и пружање повратне информације ради ефикасне сарадње, размене, задовољавање њихових потреба, захтева и даљег унапређења квалитета рада Катедре и Факултета.

SWOT анализа:

Предности	Слабости
<p>* Редовно учешће представника студената у Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање и другим телима и органима Факултета +++</p> <p>* Студенти, кроз анкетирање, имају могућност да активно учествују у евалуацији различитих аспеката и елемената установе, студијских програма, квалитета наставног процеса и педагошког рада наставника +++</p> <p>* Активно учешће студентских представника у анализи резултата самовредновања и предлагању мера за побољшање квалитета ++</p>	<p>* Недовољна заинтересованост и мотивисаност одређеног броја студената за активно учешће у процесу евалуације и унапређења квалитета +++</p> <p>* Мањи одзив студената да попуне анкете које су дате у електронској форми у односу на анкете у папир-оловка форми ++</p> <p>* Недовољна заинтересованост студената да директно учествују у раду органа Факултета ++</p>
Могућности	Опасности
<p>* Повећање заинтересованости студената на ОАС андрагогије да се укључе у активности Студентског парламента и уопште активности везане за унапређење квалитета на Катедри и Факултету ++</p> <p>* Унапређење сарадње са свршеним студентима и њиховим послодавцима, у циљу добијања прецизнијих повратних информација које могу да утичу на унапређење квалитета +</p> <p>* Увођење корективних мера за решавање неусаглашености са стандардима квалитета које могу да допринесу подизању свести студената о њиховој улози у обезбеђењу квалитета на Филозофском факултету ++</p>	<p>* Враћање на анкете у електронској форми, којој се приступило услед измењеног начина рада ове године услед пандемије, носи са собом опасност недовољног одзива студената ++</p> <p>* Отежани у услови за учешће студентских организација и представника студената у праћењу, провери, вредновању и унапређењу квалитета у академској 2019/2020 и 2020/2021 због измењеног начина рада Факултета услед пандемије ++</p> <p>* Преоптерећеност студената обавезама доводи до тога да студенти веома често немају времена за озбиљније бављење обезбеђивањем квалитета +</p>

Скала за квантификацију процене:

+++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13:

- Радити на информисаности и едукацији студената о питању значаја процеса обезбеђивања квалитета, начина његовог функционисања, као и њихове улоге у самовредновању и обезбеђивању квалитета кроз активно учешће и укључивање у рад Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање и Студентског парламента,
- Осмислити начине да се више студената ОАС андрагогије заинтересује и мотивише за

активно учешће у активностима и процесу самовредновања и унапређење квалитета.

- Обезбедити сталну могућност анкетања и повећано ангажовање студената у вредновању Факултета, квалитета студијских програма, наставног процеса и педагошког рада наставника, у ситуацији када се анкете задају у електронској форми. Обезбедити побољшање ефикасности процеса анкетања, као и унапређење квалитета анкета и предузимање потребних корективних мера у односу на резултате.

Акциони план за Стандард 13

Активност	Одговоран	Рок за извршење	Очекиван резултат
Континуирани рад на информисању и едукацији студената о значају процеса обезбеђивања квалитета, начина његовог функционисања, као и значајне улоге студената у самовредновању и обезбеђивању квалитета	Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање; Продекан за наставу; Наставници и сарадници Факултета; Студентски парламент	Стално	Већа информисаност студената по питању процеса унапређења квалитета, као и њихове улоге у самовредновању
Повећање заинтересованости студената за унапређење квалитета и подстицање на већу укљученост у активности везане за процес самовредновања	Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање; Наставници и сарадници Факултета; Студентски парламент	Стално	Већа заинтересованост и ангажованост студената по питању унапређења квалитета
Модификовање анкета у циљу отклањања њихових недостатака и добијања што релевантнијих података, као и унапређење ефикасности и процеса анкетања	Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање; Рачунско-документациони центар; Наставници и сарадници Факултета	До наредног самовредновања акредитације	Адекватнији опис тренутног стања и константан рад на побољшању квалитета

Показатељи и прилози за стандард 13:

[Прилог 13.1](#) Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

[Прилог 13.1.6](#) Позив за седницу Комисије за самовредновање

[Прилог 13.1.г](#) Анкете спроведене у оквиру самовредновања

[Прилог 13.1.д](#) - Правилник о студентском вредновању педагошког рада наставника и наставе и измене и допуне Правилника о студентском вредновању педагошког рада наставника и наставе

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Филозофски факултет у Београду конципира, организује и континуирано реализује сет активности које су усмерене на праћење и процењивање различитих аспеката и елемената квалитета и реализације студијских програма на свим нивоима студија, са циљем стицања информација потребних за њихово унапређивање. Дефинисане процедуре, актери, као и развијена инфраструктура Факултета на чијем се унапређивању континуирано ради, омогућава праћење и проверу квалитета. Факултет различитим документима уређује питања везана за праћење квалитета различитих аспеката рада, а један од њих је и Стратегија за обезбеђивање квалитета која представља стратешки развојни документ везан за обезбеђивање, праћење и процењивање квалитета. Стратегија се периодично унапређује и основ је за израду акционих планова у овој области. Одговорност за обезбеђивање квалитета препозната је на нивоу свих актера на Факултету (свих наставника, сарадника, студената и ненаставног особља), а дефинисани су актери одговорни за праћење и унапређивање квалитета и то су пре свега управа Факултета (декан, продекани, секретар Факултета), затим Савет Факултета, Наставно-научно веће и Студентски парламент. Представници Катедре за андрагогију активно учествују у активностима везаним за систематско праћење и периодичну проверу квалитета.

Посебну улогу у обезбеђивању и унапређењу факултета има Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање, дефинисана Статутом Универзитета у Београду и Статутом Факултета. Ова комисија обавља сет послова везаних за унапређивање квалитета, од промовисања културе квалитета, преко планирања и анализирања поступака вредновања наставног и научноистраживачког рада; израде предлога Стратегије за обезбеђивање квалитета; праћење остваривања Стратегије за обезбеђивање квалитета и предлагање мера и активности у циљу побољшања квалитета. Комисија најмање једном годишње извештава Веће о стању на подручју обезбеђивања и унапређивања квалитета. У раду Комисије активно учествују и делегирани представници Катедре за андрагогију.

На студијском програму основних студија андрагогије, а у складу са опредељењем Филозофског факултета се ради на обезбеђивању повратне информације од послодаваца, својих бивших студената и других релевантних организација о компетенцијама које су студенти андрагогије стекли похађањем и завршавањем основних студија андрагогије. Овај поступак се спроводи путем анкетирања самих студената и њихових послодаваца.

Филозофски факултет размењује информације са другим истакнутим европским високошколским институцијама, а Катедра за андрагогију сарађује са високошколским установама које се баве образовањем и истраживањем у области андрагогије. Факултет континуирано ради и на обезбеђивању података потребних за упоређивање са другим релевантним високошколским установама. Размена информација и унапређење квалитета остварује се на неколико начина и то путем сарадње у оквиру уговора о међународној сарадњи које потписује Универзитет у Београду, као и кроз билатералне уговоре о сарадњи Филозофског факултета у Београду. Студентима основних студија андрагогије,

наставницима и ненаставном особљу доступни су програми мобилности, као и кратки студијски боравци у виду летњих и зимских академија на бројним сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора.

Филозофски факултет спроводи периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава спровођење стратегије и поступака за обезбеђивање квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета. Поступак самовредновања на Филозофском факултету спроводи се у свим областима обезбеђивања квалитета дефинисаним *Законом о високом образовању, Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа Националног савета за високо образовање* и интерним актима који регулишу обезбеђивање квалитета Филозофског факултета, а у складу са прописаном динамиком и интервалима самовредновања. Поступак самовредновања обухвата оцену испуњености сваког појединачног од петнаест стандарда квалитета који су утврђени поменутих правилницима. Поступак самовредновања спроводи се у три фазе, почевши од утврђивања извора, актера и динамике прикупљања података, затим фазе анкетирања наставника, сарадника, ненаставног особља, активних и дипломираних студената Факултета (анкета дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења), као и анкетирање послодаваца (анкетирање послодаваца о задовољству стеченим квалификацијама студената) прикупљање података о успеху студената на испитима и у студирању на основу релевантне службене документације (евиденције) Факултета, и коначно анализе прикупљених података и састављања редовног Извештаја о самовредновању који обухвата приказ актуелног стања, оцену испуњености стандарда квалитета и предлог мера за отклањање уочених недостатака и унапређење квалитета, као и SWOT анализе прописане Упутством Комисије за акредитацију и проверу квалитета. У периодичним самовредновањима, укључивање резултата анкетирања студената је обавезно. Поред Правилника и стратегије за обезбеђивање квалитета и утврђених кључних носилаца процеса вредновања квалитета рада, Факултет је установио и успоставио читав низ мера и процедура за праћење квалитета: стандарде и поступке за обезбеђивање и унапређење квалитета рада, план рада и процедуре за праћење и унапређење квалитета, поступке који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе, поступке и процедуре којима Факултет крајем сваког семестра спроводи анкете студената о сегментима квалитета педагошког рада наставника и сарадника на Факултету. На основу процедуре и инструмената усаглашених на нивоу Факултета, спроведено је у септембру 2020 анкетирање дипломираних андрагога, мастера и доктора андрагогије о стеченим компетенцијама дипломираних студената сва три нивоа. Резултати овог анкетирања представљени су у прилозима 4.1 и 4.2 овог Извештаја. Чланови Катедре за андрагогију учествују у вредновању поменутих аспеката и елемената квалитета, уважавајући резултате анкетирања при планирању и развијању иновираних студијског програма андрагогије.

Стратешка опредељења Филозофског факултета везана за процес праћења и унапређивања квалитета, као и оперативни механизми унапређивања квалитета доступни су на званичној Интернет страници Филозофског факултета (<http://www.f.bg.ac.rs>). Резултати спроведеног евалуативног поступка у оквиру самовредновања, представљени су у Извештају о самовредновању као јавном и транспарентном документу, доступном на Интернет страници Филозофског факултета у оквиру Центра за унапређење квалитета (http://www.f.bg.ac.rs/files/obraci/r_Izvestaj_o_rezultatima_samovrednovanja_2019.pdf).

SWOT анализа систематског праћења и периодичне провере квалитета

Предности	Слабости
Катедра за андрагогију континуирано и активно учествује у активностима Факултета везаним за унапређивање квалитета +++	Слаба методологија поступака интерне провере квалитета која се спроводи континуирано ++
Дефинисани актери процеса провере квалитета +++	Непостојање адекватне методологије поређења са другим високошколским установама ++
Успостављен онлајн систем анкетања ++	Недовољно коришћење података добијених контролом квалитета за планирање будућих активности ++
Формирана база података од значаја за периодичне провере квалитета +++	Непрецизно дефинисане обавезе запослених и студената у процесу контроле квалитета, као и недостатак мера за стимулацију њиховог учешћа, што за последицу има недовољну заинтересованост за овај веома значајан сегмент пословања Факултета +++
Постоји утврђена методологија за спровођење контроле квалитета и испуњености стандарда +++	Студенти генерално, показују слабо интересовање за учешће у активностима везаним за проверу квалитета ++
Сва усвојена документа везана за контролу квалитета јавна су и транспарентна и доступна су на Интернет страници Факултета ++	
Активно ангажовање студената у Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање +++	
Могућности	Опасности
Постоји запослено ненаставно особље са капацитетом да помогне у контроли квалитета и испуњености стандарда ++	Недовољна административно-техничка подршка раду Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање ++
Факултет има веће информатичке могућности које се могу искористити у процесу контроле квалитета и испуњености стандарда ++	Недовољна посвећеност студената и наставника развоју културе квалитета ++

Скала за квантификацију процене:

+++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14:

- Још већи ангажман Катедре за андрагогију да у блиској будућности више користи сопствене капацитете за унапређивање различитих аспеката и елементата везаних за систематске провере и континуирано праћење квалитета.

-Потребно је унапредити капацитете Факултета у смислу ангажовања ненаставног особља које би пружио већу техничку подршку за спровођење активности провере и унапређивања квалитета.

-Неопходно је унапредити механизме којима би се у већој мери користили подаци добијени контролом квалитета за планирање будућих активности.

-Унапређивање процедура за размену информација о квалитету са другим високошколским установама, посебно у оквиру европског образовног простора.

-У већој мери искористити информатичке могућности Факултета за контролу квалитета.

-Неопходна су већа издвајања из буџета Факултета за спровођење активности везаних за праћење и унапређивање квалитета.

-Неопходно је осмислити додатне активности којима би се више мотивисали сви актери значајни за процес унапређивања квалитета (систем награђивања и похвала оних који су се активно ангажовали на овим пословима).

-Повећање знања и свести о значају неговања културе квалитета

Показатељи и прилози за стандард 14:

[Прилог 14.1](#) Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређења квалитета рада високошколске установе.

